

Anarcho-Biblioteka
Teksty spod czarnej flagi

Program Towarzystwa Polskiego Socjalno-Rewolucyjnego w Zurychu

Michaił Bakunin

Michaił Bakunin
Program Towarzystwa Polskiego Socjalno-Rewolucyjnego w Zurychu
1872

[http://lewicowo.pl/
programy-towarzystwa-polskiego-socjalno-demokratycznego-w-zurychu/](http://lewicowo.pl/programy-towarzystwa-polskiego-socjalno-demokratycznego-w-zurychu/)

pl.anarchistlibraries.net

1872

Program Towarzystwa Polskiego Socjalno-Rewolucyjnego w Zurychu

1. Panujący obecnie porządek w Polsce, prócz obcego jarzma, przedstawia tak samo jak i wszędzie polityczny i ekonomiczny despotyzm uprzywilejowanej mniejszości nad masą roboczą i wyzyskiwanie tej ostatniej [przez] pierwszą.

2. Panowanie ludzi nad ludźmi uważamy jako tyranie; nie chcemy też sami panować i nie uznajemy żadnej władzy, jak tylko socjalną organizację ludu, przez wolny związek wolnych towarzystw robotniczych i wolnych gmin. Wszelka bowiem władza, chociażby najdemokratyczniejszymi i najbardziej republikańskimi formami upozorowaną była, jest i pozostanie zawsze korzyścią dla uprzywilejowanej mniejszości, a dla **ludu uciskiem**.

3. Celem uzyskania prawdziwej wolności dla ludu polskiego uważamy za niezbędny warunek obalenie panującego dziś ustroju społecznego tak pod względem politycznym i ekonomicznym, jak również kościelnym i prawniczym.

4. Tego wszystkiego dopiąć możemy tylko przez ogólne powstanie, przez rewolucję socjalną.

5. Ziemia tworzyć będzie nierozdzielną posiadłość rolniczych gmin o tyle, o ile te będą w stanie ją uprawiać.

6. Tak samo fabryki, maszyny, budynki fabryczne, narzędzia rzemieślnicze itp. będą posiadłością towarzystw robotniczych.

7. Jako przeciwnicy wszelkiej władzy państwowej nie uznajemy też żadnych praw historycznych ani politycznych. Dla nas Polska istnieje tam tylko, gdzie lud uznaje się i chce być polskim, a kończy się tam, gdzie tenże lud, nie chcąc należeć do związku polskiego, przyłączy się do związku wolnego innej narodowości.

8. Podajemy dłoń bratnią i w ścisły i solidarny wstępujemy związek z resztą naszych braci wielkiego słowiańskiego plemienia, którzy również, jak i my, zostając pod jarzmem nienawistnych nam wspólnie rządów: moskiewskim, niemieckim i tureckim, mają zupełne prawo do niezależności i rozwoju narodowego.

9. Na koniec, podajemy dłoń bratnią także innym narodom dążącym do wolności i gotowi jesteśmy wszelkimi możebnymi środkami pomagać im do dopięcia celu, jakiego sami doścignąć pragniemy.

Niech żyje socjalna rewolucja!

Niech żyje wolna gmina!

Niech żyje wolna socjalno-demokratyczna Polska!